



รายงานอัตราค่าบริการโทรคมนาคม
ประจำไตรมาสที่ 2/2556
(เมษายน – มิถุนายน 2556)

กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Office of The National Broadcasting and Telecommunications Commission

สารบัญ

หน้า

ภาพรวมการเสนออัตราค่าบริการสำหรับบริการโทรคมนาคม	1
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (MOBILE SERVICES)	3
บริการโทรศัพท์ประจำที่ (FIXED SERVICE)	9
บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (INTERNATIONAL TELEPHONE SERVICES)	11
บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยการเชื่อมต่อแบบ Digital Subscriber Line (DSL).....	15
การเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal Price) และราคาที่แท้จริง (Real Price) ของบริการโทรคมนาคมประเภท ต่างๆในไตรมาส 2 ของปี 2551-2556.....	18

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2554 ถึงไตรมาส 2 ปี 2556.....	4
ภาพที่ 2	อัตราค่าบริการเฉลี่ยประเภทเสียงของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ประกอบการแต่ละรายตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2556 (บาทต่อนาที).....	5
ภาพที่ 3	อัตราค่าบริการเฉลี่ยด้านข้อมูลของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	6
ภาพที่ 4	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ARPU).....	8
ภาพที่ 5	จำนวนนาทีโทรออกเฉลี่ยต่อเดือน (Minute of use) ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	8
ภาพที่ 6	ส่วนแบ่งตลาดของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ.....	12
ภาพที่ 7	อัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มประเทศปลายทาง และค่าโทรศัพท์ระหว่างประเทศโดยเฉลี่ย.....	13
ภาพที่ 8	อัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ.....	14
ภาพที่ 9	จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและสัดส่วนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่อบริการโทรศัพท์ประจำที่.....	15
ภาพที่ 10	อัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการอินเทอร์เน็ต (บาท/Kbps).....	17
ภาพที่ 11	อัตราค่าบริการเฉลี่ยที่แท้จริงและอัตราค่าบริการเฉลี่ยตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียง.....	18
ภาพที่ 12	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่แท้จริงและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายตามมูลค่าตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสัดส่วนรายได้ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงและไม่ใช้เสียง.....	19
ภาพที่ 13	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่แท้จริงและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายตามมูลค่าตลาดของบริการโทรศัพท์ประจำที่.....	20
ภาพที่ 14	อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูล.....	21
ภาพที่ 15	อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการส่งข้อความ (SMS) และบริการส่งข้อความภาพและเสียง (MMS).....	22
ภาพที่ 16	อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยการเชื่อมต่อแบบ Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL).....	23
ภาพที่ 17	อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ.....	24

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย	3
ตารางที่ 2 จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และความแพร่หลายในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	5
ตารางที่ 3 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ และรายรับเฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์ประจำที่ ...	9
ตารางที่ 4 ส่วนแบ่งตลาดและดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ของบริการโทรศัพท์ประจำที่.....	10
ตารางที่ 5 ผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ.....	11
ตารางที่ 6 จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์และสัดส่วนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่อบริการโทรศัพท์ ประจำที่.....	15

ภาพรวมการเสนออัตราค่าบริการสำหรับบริการโทรคมนาคม

รายงานฉบับนี้นำเสนอถึงทิศทางและแนวโน้มของอัตราค่าบริการโทรคมนาคมในไตรมาส 2 ปี 2556 โดยนำเสนออัตราค่าบริการของบริการโทรคมนาคมในตลาดค้าปลีก ซึ่งประกอบด้วย บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (บริการประเภทเสียงและบริการประเภทข้อมูล) บริการโทรศัพท์พื้นฐาน บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ทิศทางของอัตราค่าบริการโทรคมนาคมเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสต่างๆที่ผ่านมา ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นข้อมูลที่สำคัญงาน กสทช. ใช้ในการติดตามและกำกับดูแลการกำหนดอัตราค่าบริการของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. มีการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามประกาศ กทช. เรื่อง อัตราขั้นสูงของค่าบริการและการเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 ประกาศ กทช. เรื่อง อัตราขั้นสูงของค่าบริการโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงภายในประเทศ พ.ศ. 2555 และเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามสำหรับผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz รวมทั้งมติคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ผู้ใช้บริการเลือกซื้อบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในราคาที่เป็นธรรม และส่งผลให้ตลาดเกิดการแข่งขันอย่างเสรี และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

ในภาพรวม การประมูลคลื่นความถี่ย่านความถี่ 2.1 GHz และการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่งผลให้ปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่นำเสนอรายการส่งเสริมการขายสำหรับบริการที่มีใช้ประเภทเสียง (non-voice service) ที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยอัตราค่าบริการประเภทข้อมูลเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลซึ่งให้บริการโดยใช้เทคโนโลยี GPRS EDGE และ 3G ในไตรมาส 2 ปี 2556 เท่ากับ 0.91 บาทต่อชั่วโมง สำหรับอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงเท่ากับ 0.62 บาทต่อนาที ในปัจจุบัน ผู้ใช้บริการหันมาใช้อุปกรณ์สื่อสารประเภทสมาร์ตโฟนมากขึ้น เนื่องจากสามารถรองรับการรับส่งข้อมูลในปริมาณมากได้ ทั้งนี้ ผู้บริการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายในลักษณะ Bundle services ซึ่งรวมบริการเสียงและข้อมูลเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ใช้บริการมีความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแอปพลิเคชันต่างๆ รวมถึง Social network ได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็น Facebook หรือ Twitter จนอาจกล่าวได้ว่าบริการด้านข้อมูลถือเป็นแหล่งรายได้ใหม่ที่สำคัญของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ด้วยความสะดวกสบายในการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่งผลให้ความต้องการใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ปรับลดลง ดังจะเห็นได้จากจำนวนเลขหมายในการใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารของภาคธุรกิจ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่หันมาให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมากขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ โดยผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ได้นำเสนอรายการส่งเสริมการขายบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงควบคู่ไปกับบริการโทรศัพท์ประจำที่ ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้บริโภคในบริการโทรศัพท์ประจำที่เท่ากับ 417 บาทต่อเดือน

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทยมากขึ้น ในปัจจุบัน นอกจากบริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่แล้ว เทคโนโลยีหลักสำหรับการให้บริการ ADSL ยังคงเป็นเทคโนโลยี ADSL ประเทศไทยมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการมีการแข่งขันกันนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่

หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ส่งผลให้อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องมาอยู่ที่ 0.09 บาทต่อ Kbps สำหรับอัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีการปรับอัตราค่าบริการขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสที่แล้ว อัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในไตรมาส 2 ปี 2556 เท่ากับ 27.01 บาทต่อนาที

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (MOBILE SERVICES)

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ปัจจุบันการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบ่งออกเป็น 3 ระบบด้วยกัน คือ ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2G และ 3G (in-band migration) มีทั้งหมด 4 รายคือ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็สคอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC) บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (DPC) บริษัท ทรูมูฟ จำกัด (TRUE MOVE) ส่วนผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3G มีทั้งหมด 5 ราย คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT 3G) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (AWN)¹ (AIS 3G) บริษัท ดีแทค เน็ทเวอร์ค จำกัด (DTAC TriNet)² บริษัท เรียวล ฟิวเจอร์ จำกัด (มหาชน) (Real Future)³ (True Move H 4G LTE) และผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือนหรือ MVNO (Mobile Virtual Network Operators) อีก 6 ราย คือ บริษัท ลีangkyle จำกัด (มหาชน) (i-KooL 3G) บริษัท 365 คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (365) บริษัท สามารถ ไอ-โมบาย จำกัด (i-mobile 3G) บริษัท ไออีซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน) (IEC 3G) บริษัท เอ็มคอร์ปอเรชั่น จำกัด (MOJO 3G) และบริษัท เรียวล มูฟ จำกัด (TRUE MOVE H)

ตารางที่ 1 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2G และ 3G (In-band migration)	
1. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS) 2. บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC) 3. บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด (DPC) 4. บริษัท ทรูมูฟ จำกัด (TRUE MOVE)	
ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3G	ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บนโครงข่ายเสมือน
1. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT 3G) 2. บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT) 3. บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (AWN) 4. บริษัท ดีแทค เน็ทเวอร์ค จำกัด (DTAC TriNet) 5. บริษัท เรียวล ฟิวเจอร์ จำกัด (มหาชน) (Real Future)	1. บริษัท ลีangkyle จำกัด (มหาชน) (i-KooL 3G) 2. บริษัท 365 คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (365) 3. บริษัท สามารถ ไอ-โมบาย จำกัด (i-mobile 3G) 4. บริษัท ไออีซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน) (IEC 3G) 5. บริษัท เอ็มคอร์ปอเรชั่น จำกัด (MOJO 3G) 6. บริษัท เรียวล มูฟ จำกัด (TRUE MOVE H)

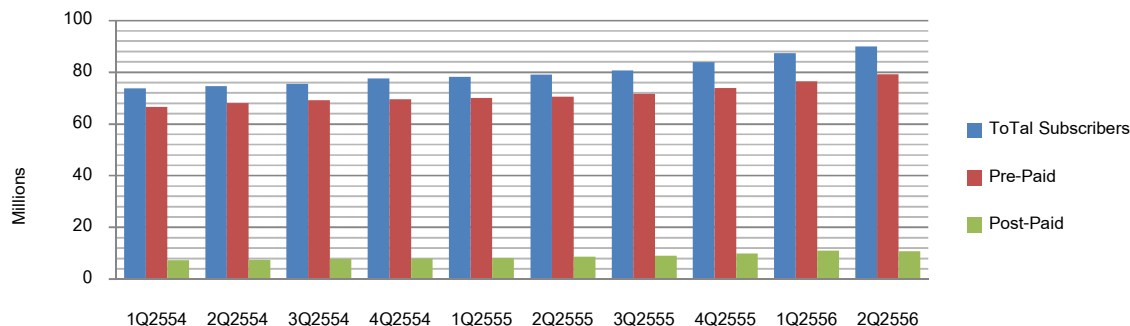
ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

¹ เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2556

² เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2556

³ เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2556

ภาพที่ 1 จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2554 ถึงไตรมาส 2 ปี 2556



ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ผู้ใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 89,984,861 เลขหมาย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้านี้ 2.9% โดยแบ่งเป็นแบบ Pre-paid จำนวน 79,244,232 เลขหมาย และแบบ Post-paid จำนวน 10,740,629 เลขหมายหรือแบ่งเป็นระบบ 2G (รวมทั้ง 3G in-band migration) มีจำนวน 84,281,043 เลขหมาย และระบบ 3G จำนวน 5,703,818 เลขหมายถึงแม้ว่าจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 3G ยังคงต่ำกว่าในระบบ 2G อยู่มากนั้น แต่ถึงอย่างไรจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 3G (ทั้ง 3G in-band migration และ 3G บนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz) ก็เพิ่มอย่างต่อเนื่องจากในไตรมาส 1 ปี 2556 จำนวนเลขหมายในระบบ 3G มีจำนวน 5,235,402 เลขหมาย ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 468,417 เลขหมายหรือ 8.95% ในไตรมาสนี้ เป็นผลจากการที่มีผู้ประกอบการระบบ 3G บนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz เพิ่มขึ้นถึง 3 ราย ประกอบกับกรณีสัญญาสัมปทานเริ่มทยอยหมดอายุ⁴ จึงมีการโอนย้ายผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ไปสู่โครงข่ายใหม่ ทั้งนี้ อัตราส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม (Mobile Penetration Rate) ในไตรมาส 2 ปี 2556 มีมากถึง 131.84% สะท้อนให้เห็นว่าประชากรในประเทศไทยแทบทุกคนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ และในบางกลุ่มมีการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่า 1 เลขหมายโดยแสดงทิศทางการเพิ่ม Penetration Rate ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

⁴ สัญญาสัมปทานการประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด(DPC) และบริษัท ทรูมูฟ จำกัด (TRUE MOVE) จะสิ้นสุดในวันที่ 15 กันยายน 2556

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และความแพร่หลายในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่⁵

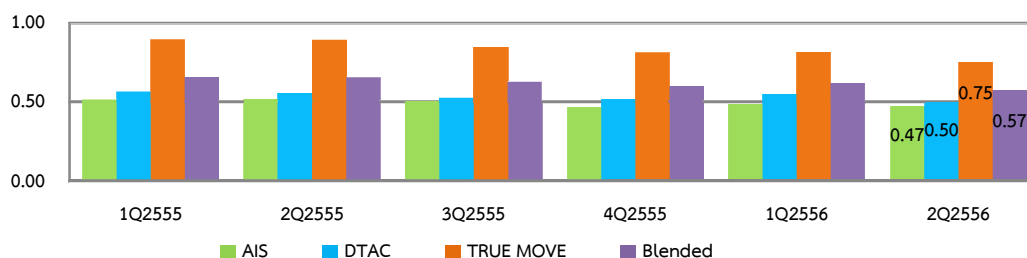
		จำนวนเลขหมายและความแพร่หลายในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่							
		1Q2555	2Q2555	3Q2555	4Q2555	1Q2556	2Q2556	YoY	QoQ
ผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	2G	75,628,131	75,750,379	76,930,312	77,841,885	82,024,073	84,281,043	11.26%	2.75%
	3G	2,644,962	3,362,141	3,701,117	6,042,322	5,235,402	5,703,818	69.65%	8.95%
Mobile Penetration		115.26%	116.49%	118.73%	123.52%	128.77%	131.84%	13.18%	2.39%

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

อัตราค่าบริการและพฤติกรรมการนำเสนอรายการส่งเสริมการขาย⁶

การนำเสนอรายการส่งเสริมการขายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในไตรมาสนี้ ผู้ให้บริการยังคงเน้นการเสนอขายเครื่องโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนควบคู่กับรายการส่งเสริมการขายที่สอดคล้องกับรูปแบบการใช้งานในลักษณะ Bundle Services ซึ่งเป็นการรวมบริการด้านเสียงและข้อมูลไว้ด้วยกันในลักษณะเหมาจ่ายเป็นรายเดือนเพื่อรองรับสิทธิในการใช้งานทั้งเสียงและข้อมูลในปริมาณที่กำหนด เป็นการตอบสนองพฤติกรรมการใช้งานของกลุ่มผู้ใช้บริการวัยทำงาน วัยรุ่น โดยเฉพาะบริการที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น บริการอินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ เครือข่ายสังคมออนไลน์ บริการแอปพลิเคชันต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องและคาดว่าจะมีศักยภาพในการเติบโตอีกมาก ประกอบกับผู้ให้บริการเริ่มมีการขยายพื้นที่ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนระบบ 3G มากขึ้นเรื่อยๆ อันจะส่งผลดีต่อความครอบคลุมและคุณภาพในการให้บริการ ทำให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายในรูปแบบบริการเสริม (On-top) ซึ่งผู้ใช้บริการอาจเลือกใช้เพิ่มเติมจากรายการส่งเสริมการขายหลักให้เหมาะสมกับความต้องการ

ภาพที่ 2 อัตราค่าบริการเฉลี่ยประเภทเสียงของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ประกอบการแต่ละรายตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2556 (บาทต่อนาที)



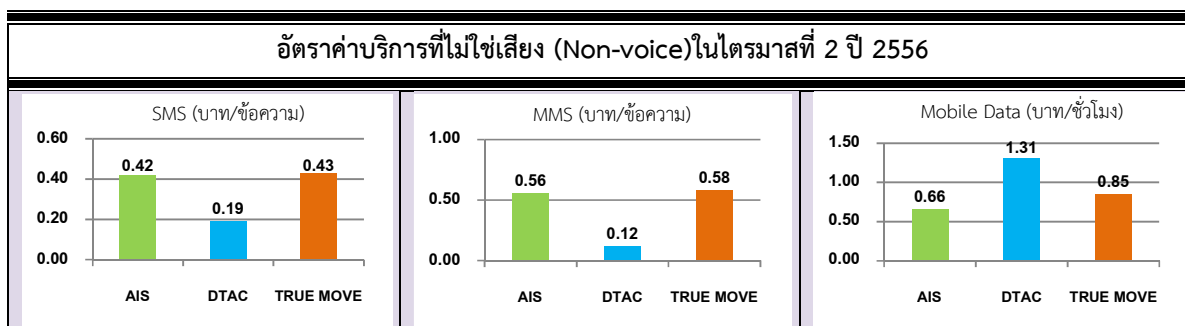
ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

⁵ จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังไม่รวมผู้ให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 2.1 GHz

⁶ อัตราค่าบริการเฉลี่ยยังไม่รวมโปรโมชั่นของ 3G บนคลื่นความถี่ 2.1 GHz

เมื่อพิจารณาภาพรวมของอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉพาะบริการเสียง (Voice) ในไตรมาสนี้ โดยเฉลี่ยพบว่าค่าบริการค่อนข้างจะทรงตัว ซึ่งมีค่าบริการเฉลี่ยอยู่ที่ 0.62 บาทต่อนาที ซึ่งใกล้เคียงกับไตรมาสที่แล้ว โดยผู้ให้บริการ AIS นำเสนอค่าบริการเฉลี่ยต่ำสุดเฉลี่ย 0.47 บาทต่อนาที ขณะที่ TRUE MOVE เป็นผู้ให้บริการที่มีค่าบริการสูงที่สุดเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 บาทต่อนาที อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉพาะเสียงนั้นที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลงซึ่งมีปัจจัยมาจากการแข่งขันกันในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพราะผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เปลี่ยนใช้เทคโนโลยีแบบสมาร์ทโฟน แอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) รวมถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตรับและส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายไร้สายมากขึ้น ผู้ให้บริการจึงมีการนำเสนอรายการขายแบบ Bundle Services เพิ่มขึ้น ซึ่งโดยรวมแล้วอัตราค่าบริการจะถูกกว่าการที่ผู้ใช้บริการรับบริการของทั้งสองแบบแยกกัน ในการนำเสนอรายการขายแบบ Bundle Services นั้นอาจเป็นการลดอัตราค่าบริการเสียงลงได้ ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการและเป็นการกระตุ้นการใช้บริการด้าน Non-voice service ด้วย ในไตรมาสนี้เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้วนั้น อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉพาะบริการเสียงค่อนข้างทรงตัว หรือลดลงเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการแข่งขันในการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่มุ่งเน้นไปที่บริการข้อมูลมากกว่า

ภาพที่ 3 อัตราค่าบริการเฉลี่ยด้านข้อมูลของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่



ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

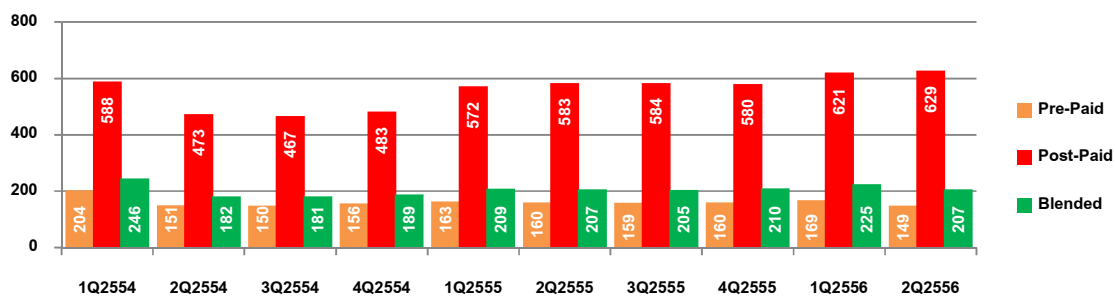
สำหรับบริการที่ไม่ใช่เสียง (Non-voice services) ได้แก่ SMS MMS และ Mobile Data (EDGE/GPRS/3G) ในไตรมาสนี้ ผู้ให้บริการแต่ละรายนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่มีความหลากหลายมากขึ้น ผู้ใช้บริการสามารถเลือกปริมาณการใช้ข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งในไตรมาสนี้ DTAC เสนอค่าบริการเฉลี่ยสำหรับบริการ SMS และ MMS ในราคาที่ต่ำสุดเฉลี่ยข้อความละ 0.19 บาท และ 0.12 บาทตามลำดับ นอกจากนี้ ค่าบริการเฉลี่ยของบริการ Mobile Data (EDGE/GPRS/3G) ของ AIS มีแนวโน้มลดลงโดยเป็นผู้ให้บริการที่นำเสนออัตราค่าบริการต่ำสุดเฉลี่ยชั่วโมงละ 0.66 บาท รองลงมาคือ TRUE MOVE เสนอค่าบริการเฉลี่ยอยู่ที่ชั่วโมงละ 0.85 บาท

การให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 2.1 GHZ

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2555 ที่ผ่านมาบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด บริษัท ดีแทค ไตรเนท จำกัด และบริษัท เรียล ฟิวเจอร์ จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (IMT) บนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHZ และใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมซึ่งตามเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและมติที่ประชุม กทค. ที่เกี่ยวข้อง ผู้รับใบอนุญาตจะต้องกำหนดอัตราค่าบริการที่ลดลงโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของอัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการประเภทเสียง (voice) และบริการที่ไม่ใช่ประเภทเสียง (non-voice) ที่มีการให้บริการอยู่ในตลาด ณ วันที่ได้รับใบอนุญาตหรือหากเป็นการทำรายการส่งเสริมการขายในระบบเดิมมาให้บริการในโครงข่ายใหม่ รายการส่งเสริมการขายนั้นจะต้องลดค่าบริการลงโดยตรงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ซึ่งมีผลทำให้ผู้ให้บริการปรับรายการส่งเสริมการขายให้มีระดับราคาที่ลดต่ำลงเพื่อทดแทนรายการส่งเสริมการขายเดิมที่เริ่มทยอยหมดอายุ และดึงดูดผู้ใช้บริการรายใหม่ ส่งผลให้บริการที่ไม่ใช่เสียงนั้นมีอัตราลดลง ทั้ง SMS และ MMS โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเลือกของการใช้บริการ EDGE/GPRS/3G ที่มีความหลากหลายมากขึ้นซึ่งผู้ใช้บริการสามารถควบคุมการใช้งาน Internet บนมือถือตามความต้องการของผู้ใช้บริการได้เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ใช้บริการ บริการ non-voice service นั้นถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเป็นผลจากความนิยมในสมาร์ทโฟน และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) รวมถึงความเร็วของบริการอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้ให้บริการออกรายการส่งเสริมการขายใหม่ๆ ที่น่าสนใจสำหรับสมาร์ทโฟนที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงาน ที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยหันไปติดต่อสื่อสารผ่านบริการด้านข้อมูล เช่น Instant Messaging, Email, Social Network เป็นต้น อนึ่ง สำนักงาน กสทช. ได้มีการติดตามการกำหนดอัตราค่าบริการ 3G ของผู้ประกอบการให้เป็นไปตามเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบกิจการและมติที่ประชุม กทค. ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ

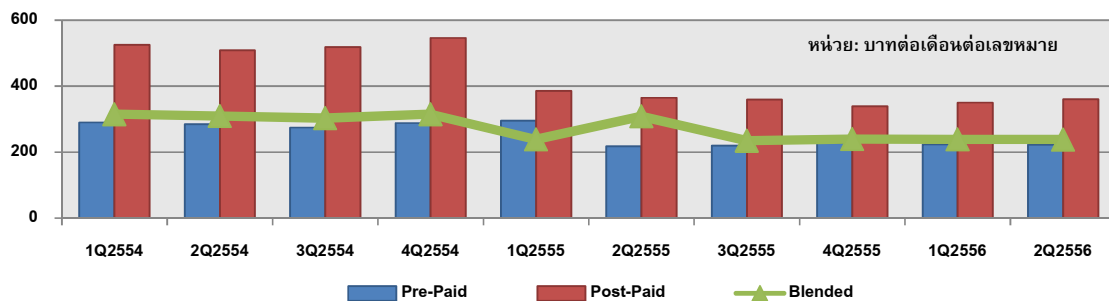
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมาย (Average Revenue Per User: ARPU) ทั้งบริการแบบ Post-paid และ Pre-paid ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 ผู้ให้บริการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายเพิ่มขึ้นในระบบ Post-paid เป็นเดือนละ 629 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วประมาณ 1.32% (ในไตรมาสที่ 1 ปี 2556 เดือนละ 621 บาท) ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อหมายเลขของระบบ Pre-paid มีแนวโน้มลดลงประมาณ 12% จากเดือนละ 169 บาทในไตรมาสที่ 1 ปี 2556 มาเป็นเดือนละ 149 บาทในไตรมาส 2 ปี 2556 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากจำนวนนาทีโทรเฉลี่ยต่อเดือน (Minute of use: MOU) พบว่าการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในส่วนบริการเสียงมีลักษณะทรงตัว สะท้อนให้เห็นว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่เพิ่มสูงขึ้นในระบบ Post-paid มาจากการใช้งานด้านข้อมูลเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือผู้ใช้บริการระบบ Post-paid ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน ซึ่งใช้บริการ non-voice service เพิ่มขึ้นนั่นเอง

ภาพที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ARPU)



ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 5 จำนวนนาที่โทรออกเฉลี่ยต่อเดือน (Minute of use) ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่



ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

บริการโทรศัพท์ประจำที่ (FIXED SERVICE)

บริการโทรศัพท์ประจำที่มีผู้ให้บริการหลัก 3 ราย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน)(TOT)บริษัท ทรูคอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)(TRUE)และบริษัท ทีทีแอลดีที จำกัด(มหาชน) (TT&T)ในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่รวม 5,989,365 ล้านเลขหมาย ลดลงจากไตรมาสที่ 1 ปี 2556 จำนวน 73,838 เลขหมาย จะเห็นได้ว่าจำนวนเลขหมายการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่มีแนวโน้มการปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ใช้บริการรายใหม่นิยมเลือกใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่แทนการติดตั้งโทรศัพท์ประจำที่ เพราะความสะดวกในการใช้งานมากกว่า และมีอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่า (โดยเฉพาะสำหรับการโทรไปโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศ) อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังคงเล็งเห็นความจำเป็นในการมีโทรศัพท์ประจำที่ทั้งในแง่การทำธุรกิจ การมีโทรศัพท์สำรองไว้ในที่อยู่อาศัย และการใช้บริการอินเทอร์เน็ต จึงทำให้บริการโทรศัพท์ประจำที่มีเลขหมายในการให้บริการลดลงแต่ลดลงไม่มากนัก

ตารางที่ 3 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ และรายรับเฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์ประจำที่

Fixed Line		1Q2555	2Q2555	3Q2555	4Q2555	1Q2556	2Q2556	QoQ	YoY
Subs.	TOT	3,710,062	3,684,386	3,656,561	3,632,903	3,606,648	3,568,487	-1.06%	-3.15%
	TRUE	1,799,699	1,799,699	1,789,593	1,781,499	1,755,121	1,739,799	-0.87%	-3.33%
	TT&T	794,767	794,767	744,141	719,307	701,434	681,079	-2.90%	-14.30%
	Total Subs.	6,304,528	6,278,852	6,190,295	6,133,709	6,063,203	5,989,365	-1.22%	-4.61%
ARPU	TOT	792	552	737	759	743	733	-1.30%	32.97%
	TRUE	264	263	266	264	263	255	-3.04%	-2.92%
	TT&T	125	128	129	131	285	262	-7.82%	105.00%
	Blend	394	314	377	385	430	417	-3.09%	32.74%

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ตารางที่ 4 ส่วนแบ่งตลาดและดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) ของบริการโทรศัพท์ประจำที่

Market Share			
ทั่วประเทศ	Subs.	2Q2556	HHI
TOT	3,568,487	60%	4,523
TRUE	1,739,799	29%	
TT&T	681,079	11%	
TOTAL	5,989,365	100%	

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 TOT (ให้บริการทั่วประเทศ) เป็นผู้ให้บริการที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงที่สุดที่ 60% ขณะที่ TRUE (ให้บริการในเขตกรุงเทพและปริมณฑล) และ TT&T (ให้บริการในส่วนภูมิภาค) มีส่วนแบ่งตลาดเท่ากับ 29% และ 11% ตามลำดับ การที่ส่วนแบ่งตลาดของ TT&T มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) สูงขึ้นในไตรมาสที่ 2 ของปี 2556 (มีค่าเท่ากับ 4,523) ซึ่งสะท้อนถึงระดับการแข่งขันในของบริการโทรศัพท์ประจำที่ลดลง

จากความต้องการใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่ลดลง ทำให้ผู้ประกอบการต้องพยายามรักษารายได้และรักษารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายไว้ ขณะเดียวกันก็เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยการพยายามนำเสนอรายการส่งเสริมการขายให้มีความน่าสนใจและกระตุ้นปริมาณการใช้งานโทรศัพท์ประจำที่มากขึ้น โดยสิ่งที่น่าสนใจต่อผู้ใช้บริการโดยส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะลดค่าโทรไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ คิดค่าบริการนาทีละ 2 บาท จากเดิมคิดค่าบริการตามเขตพื้นที่ในการให้บริการ 3, 8, 12 บาทต่อนาที และการนำค่าบำรุงรักษาเลขหมายมาเป็นค่าโทรศัพท์ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้ใช้บริการจะพยายามกระตุ้นปริมาณการใช้งานจากผู้ให้บริการก็ตาม แต่เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนพบว่า มีรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง คาดว่าเป็นผลมาจากรูปแบบการนำเสนออัตราค่าบริการเฉลี่ยโดยรวมลดลง ประกอบกับจากการที่ผู้ใช้บริการบางส่วนหันไปใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แทน ปริมาณการใช้งานโทรศัพท์ประจำที่จึงลดลงอย่างต่อเนื่อง

บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (INTERNATIONAL TELEPHONE SERVICES)

บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศสามารถจำแนกตามเทคโนโลยีได้ 2 ระบบ คือ ระบบต่อตรง (International Direct Dialing : IDD) และระบบบริการเสียงผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Voice Over Internet Protocol : VOIP) ซึ่งปัจจุบันการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศด้วยระบบ VoIP กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีต้นทุนต่ำกว่าทำให้บรรดาผู้ให้บริการสามารถกำหนดอัตราค่าบริการในราคาถูกลงดึงดูดใจผู้บริโภค ในปัจจุบันผู้ใช้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศหันมาให้บริการระบบ VOIP กันมากขึ้นเพราะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม ลูกค้าธุรกิจและผู้ที่ต้องการคุณภาพสัญญาณเสียงที่คมชัดยังคงเลือกใช้ระบบต่อตรง จึงอาจกล่าวได้ว่า IDD และ VOIP มีกลุ่มลูกค้าต่างกัน

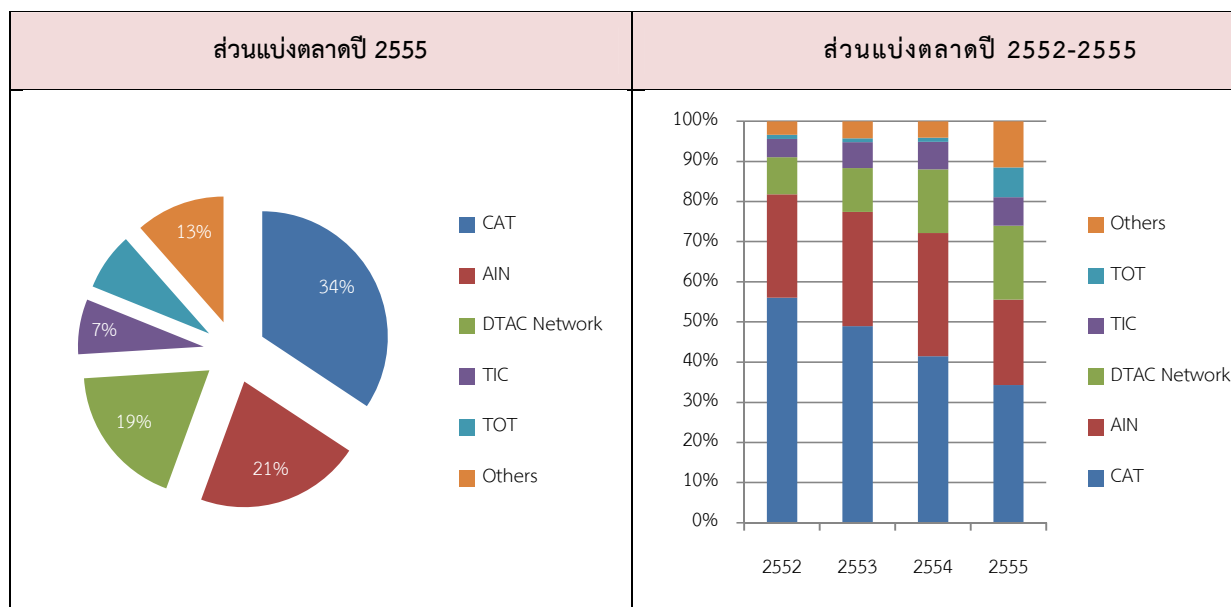
ในปัจจุบัน ผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (International Phone Services) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 6 ราย คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT) บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (DTAC Trinet) บริษัท เอไอเอเอ็น โกลบอลคอม จำกัด (AIN) บริษัท ทู อินเทอร์เน็ตชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TIC) และบริษัท ทริปเปิลที โกลบอลเน็ต จำกัด (Triple T) โดยผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการใช้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศผ่านหมายเลขต่างๆ รวมถึง 12 เลขหมาย

ตารางที่ 5 ผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

ลำดับ	ผู้ให้บริการ	เลขหมายใช้งาน	
		IDD	VoIP
1.	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT)	001, 100	009,00900
2.	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT)	007	008
3.	บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (DTAC Trinet)	004	
4.	บริษัท เอไอเอเอ็น โกลบอลคอม จำกัด (AIN)	005	00500
5.	บริษัท ทู อินเทอร์เน็ตชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TIC)	006	00600
6.	บริษัท ทริปเปิลที โกลบอลเน็ต จำกัด (Triple T)	002	

ที่มา : กลุ่มงานบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

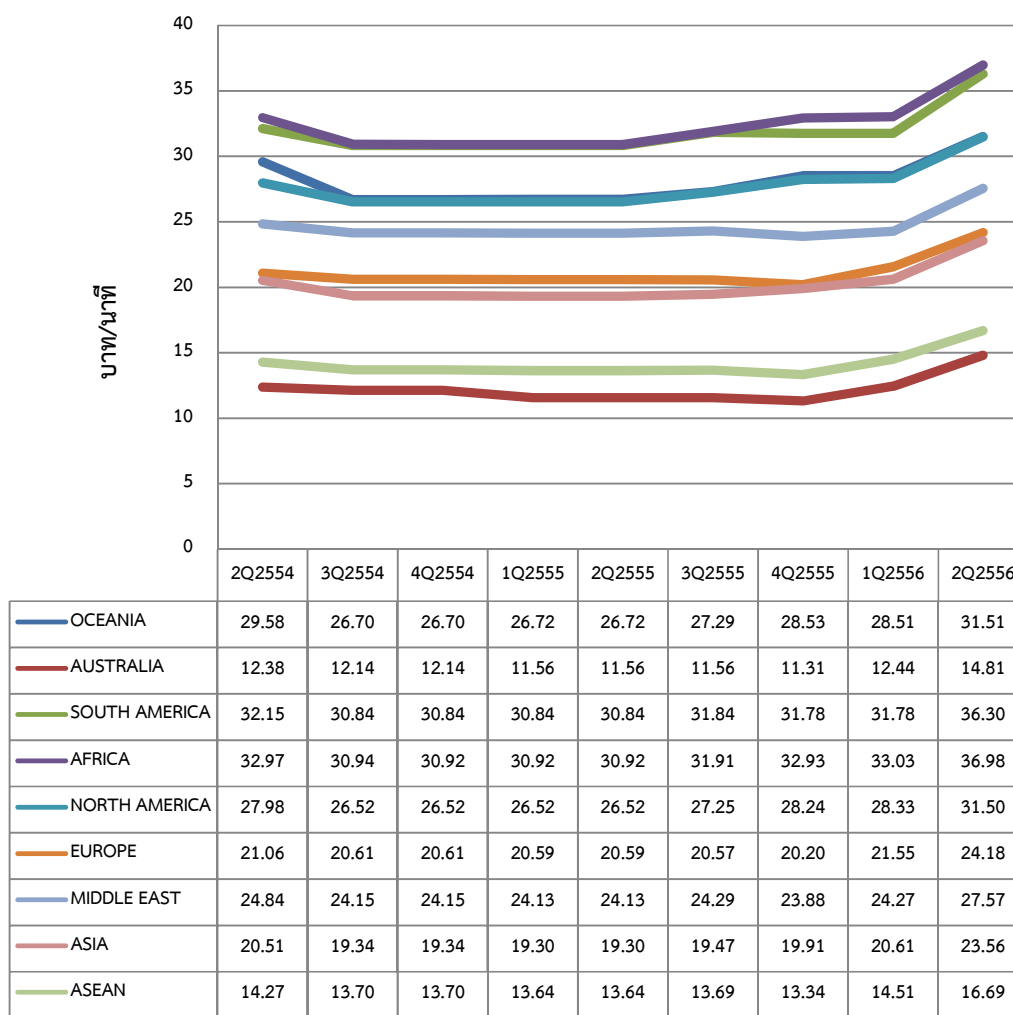
ภาพที่ 6 ส่วนแบ่งตลาดของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ



ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 6 แสดงส่วนแบ่งตลาดของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2555 CAT มีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่งเท่ากับ 34% AIN และ DTAC Network มีส่วนแบ่งตลาดเป็นลำดับที่สองและสามอยู่ที่ 21% และ 18% ตามลำดับ ทั้งนี้ สังเกตได้ว่า ส่วนแบ่งตลาดของผู้ให้บริการรายใหญ่อย่าง CAT และ AIN มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดจากผู้ให้บริการรายอื่น มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ TOT ที่มีส่วนแบ่งการตลาดในปี 2555 เพิ่มขึ้นถึง 7% ซึ่งอาจสะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการรายเล็กที่เพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 7 อัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มประเทศปลายทาง และค่าโทรศัพท์ระหว่างประเทศโดยเฉลี่ย



หน่วย : บาทต่อนาที

ที่มา : กลุ่มงานอัตราค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากภาพที่ 7 แสดงอัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ⁷ ระหว่างไตรมาส 2 ปี 2554 ถึงไตรมาส 2 ปี 2556 เมื่อพิจารณาถึงอัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศโดยเฉลี่ยในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 พบว่ามีอัตราเฉลี่ยอยู่ที่นาที่ละ 27.01 บาท การโทรไปยังประเทศปลายทางในทวีป Australia มีค่าบริการต่ำที่สุด โดยมีอัตราเฉลี่ยนาที่ละ 14.81 บาท และรองลงมาเป็นกลุ่มประเทศ ASEAN (นาที่ละ 16.69 บาท) ทวีปเอเชีย⁸ (นาที่ละ 23.56 บาท) ทวีปยุโรป

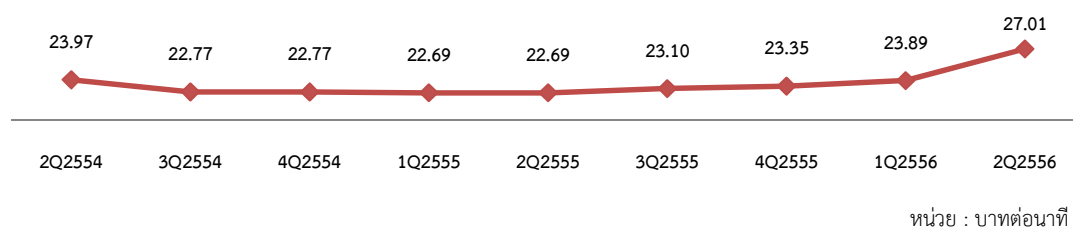
⁷ อัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเป็นราคาที่ผู้ให้บริการนำเสนอต่ำที่สุด ณ ขณะนั้น และอัตราค่าบริการเฉลี่ยดังกล่าวเป็นราคาที่เฉลี่ยรวมบริการ IDD และ VoIP

⁸ อัตราค่าบริการของทวีปเอเชียไม่รวมประเทศแถบตะวันออกกลางและแถบ ASEAN

(นาทีละ 24.18 บาท) และตะวันออกกลาง (นาทีละ 27.57 บาท) ตามลำดับ การให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในไตรมาสนี้ ผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีการปรับขึ้นค่าบริการของประเทศต่างๆ ยกเว้น AIN และ Triple T ซึ่งยังคงเสนอรายการส่งเสริมการขายในอัตราเดิมเหมือนช่วงที่ผ่านมา อัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศมีค่าบริการเริ่มต้นที่นาทีละ 3 บาทสำหรับประเทศปลายทางที่มีปริมาณทราฟฟิค (Traffic) มาก เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศจีน ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา เป็นต้น ในภาพรวมจะเห็นว่าอัตราค่าบริการมีแนวโน้มสูงขึ้นสำหรับทุกภูมิภาค โดยอัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในไตรมาส 2 ปี 2556 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วเท่ากับ 13% ทั้งนี้ ต้นทุนในการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการต้องแบ่งจ่ายให้กับผู้ประกอบการในประเทศปลายทาง กฎหมายและกฎระเบียบของประเทศต่างๆ และอัตราค่าบริการเชื่อมต่อ (Termination Rate) ของต่างประเทศ

ในไตรมาสนี้ CAT (009) เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศที่คิดอัตราค่าบริการต่ำที่สุดสำหรับทุกภูมิภาค โดยมีค่าบริการเฉลี่ยอยู่ที่นาทีละ 16.28 บาท การที่ CAT (009) สามารถให้บริการในราคาที่ต่ำกว่าผู้ให้บริการรายอื่นอาจเป็นเพราะ ความได้เปรียบด้านโครงข่ายโดยเฉพาะเคเบิลใต้น้ำ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ยังคงมีการแข่งขันกันในด้านราคา คุณภาพบริการ และการบริการลูกค้า อีกทั้งมีการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่ให้ผู้ใช้บริการมีสิทธิการลุ้นรับของรางวัลต่างๆ นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถกดเครื่องหมายบวก “+” แทนรหัสทางไกลระหว่างประเทศเพื่อโทรออกไปต่างประเทศผ่านทางผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในเครือเดียวกัน

ภาพที่ 8 อัตราบริการเฉลี่ยของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

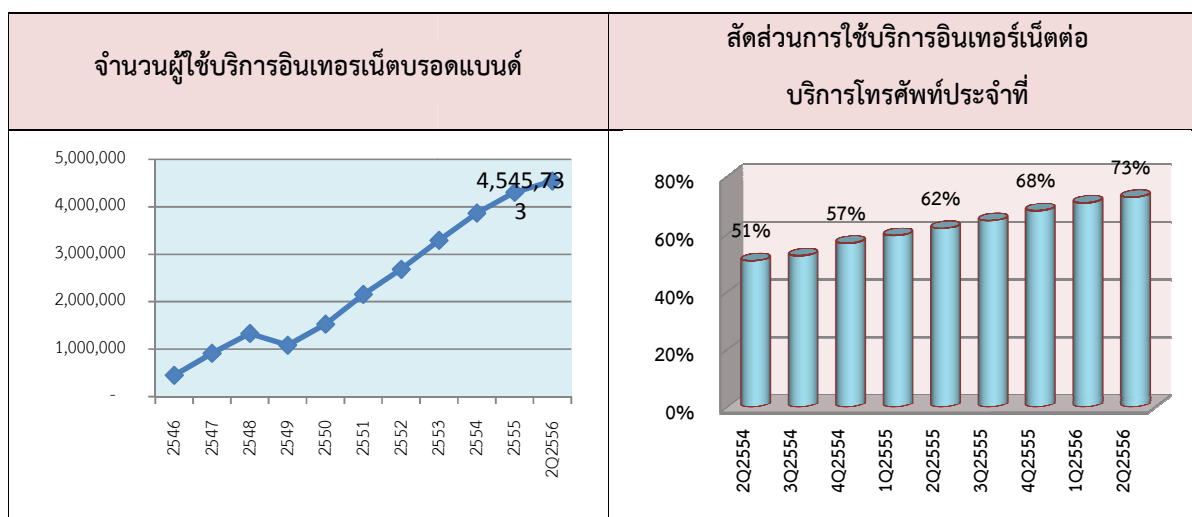


ที่มา : กลุ่มงานอัตราค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยการเชื่อมต่อแบบ DIGITAL SUBSCRIBER LINE (DSL)

ปัจจุบันความต้องการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงรายใหญ่ในตลาดจำนวน 3 ราย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT) บริษัท ทู อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน) (True Internet) และบริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน) (3BB) จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 มีจำนวนผู้ใช้บริการประมาณ 4.5 ล้านราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วประมาณ 68,000 ราย หรือ 1.52% บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงถือเป็นแหล่งรายได้สำคัญของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยมีแนวโน้มการเติบโตของตลาดค่อนข้างสูง คาดว่าระดับการแข่งขันในการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากตลาดยังไม่อิ่มตัว เมื่อพิจารณาสัดส่วนการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ จะเห็นได้ว่า ผู้บริโภคที่ติดตั้งเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่จะมีการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนเท่ากับ 73% แสดงให้เห็นว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่มีการใช้บริการอินเทอร์เน็ตด้วย⁹ สัดส่วนอินเทอร์เน็ตต่อการเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าผู้ให้บริการมีการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้ให้บริการพยายามดึงดูดผู้ใช้บริการด้วยการนำเสนอในลักษณะ Bundle services โดยรวม Package ระหว่างโทรศัพท์ประจำที่กับบริการอินเทอร์เน็ตเข้าไว้ด้วยกัน

ภาพที่ 9 จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและสัดส่วนการให้บริการอินเทอร์เน็ตต่อบริการโทรศัพท์ประจำที่



ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์และสัดส่วนการให้บริการอินเทอร์เน็ตต่อบริการโทรศัพท์ประจำที่

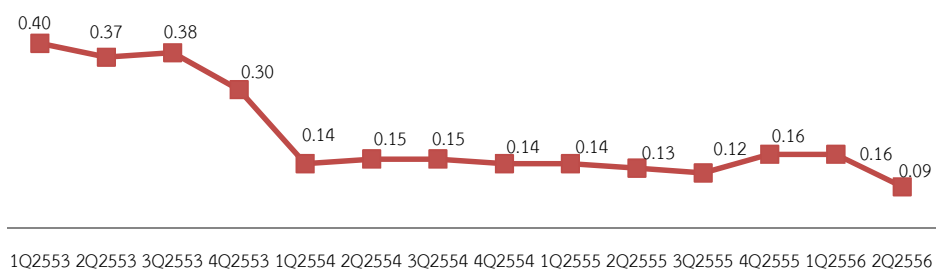
⁹ เป็นการเปรียบเทียบเบื้องต้น ทั้งนี้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบางรายเสนอบริการซึ่งผู้ใช้บริการอาจไม่ต้องมีเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่

ที่มา : กลุ่มงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

Subscriber	4Q2554	1Q2555	2Q2555	3Q2555	4Q2555	1Q2556	2Q2556	QoQ	YoY
TOT	1,349,721	1,366,768	1,399,877	1,410,655	1,399,877	1,470,135	1,432,018	-2.59%	4.77%
TRUE	1,403,326	1,465,815	1,521,175	1,569,555	1,521,175	1,629,581	1,684,918	3.40%	14.95%
3BB	1,067,000	1,124,272	1,150,000	1,213,000	1,150,000	1,263,582	1,308,306	3.54%	17.65%
Other	109,231	109,501	110,045	113,402	110,045	114,419	120,491	5.31%	10.04%
Total Subscriber	3,929,278	4,066,356	4,181,097	4,306,612	4,181,097	4,477,718	4,545,733	1.52%	12.13%
ARPU (TOT)	569	654	633	645	643	657	658	0.12%	3.82%
ARPU (TRUE)	709	705	708	709	678	672	742	1.06%	4.77%
ARPU (3BB)	650	648	647	647	644	638	636	-0.39%	-1.77%
Price/kbps (Baht/kbps)	0.14	0.14	0.13	0.12	0.16	0.16	0.09	-41.91%	-28.51%
Broadband/Fixed Line	57%	60%	62%	65%	68%	71%	73%	2.72%	17.43%

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีการให้บริการในระดับความเร็วที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค โดยระดับความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลขั้นต่ำอยู่ที่ 6 Mbps และระดับความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลสูงสุดอยู่ที่ 50 Mbps อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะแปรผันตามความเร็วในการรับส่งข้อมูล โดยในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 เมื่อพิจารณาอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในลักษณะอัตราค่าบริการต่อระดับความเร็วในหน่วย Kilobit per second (Kbps) พบว่าอัตราค่าบริการเฉลี่ยในไตรมาสนี้ เท่ากับ 0.09 บาทต่อ Kbps ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ปี 2556 คิดเป็น 42% ทั้งนี้ เป็นเพราะอัตราค่าบริการในแต่ละระดับความเร็วมีการปรับตัวลดลง เมื่อพิจารณารายรับเฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมาย(ARPU) ของผู้ให้บริการในไตรมาส 2 ของปี 2556 พบว่า รายรับเฉลี่ยรวมของผู้ประกอบการทั้งสามรายมีค่าเท่ากับ 678 บาทต่อเดือน ซึ่งปรับตัวสูงขึ้นจากไตรมาสที่ 1 ของปีเดียวกันเล็กน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพิ่มขึ้นในอัตราที่มากกว่าการปรับลดลงของอัตราค่าบริการ จึงทำให้รายรับเฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายเพิ่มขึ้น (ซึ่งตีความได้ว่า ผู้ใช้บริการมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย) ทั้งนี้ TRUE เป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีรายรับเฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุด ในปัจจุบันผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทำกิจกรรมต่างๆ โดยใช้บริการอินเทอร์เน็ต อาทิ ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ดาวน์โหลดเพลง ดาวน์โหลดวิดีโอ ดาวน์โหลดโปรแกรมต่างๆ รวมถึงการซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ต้องการระดับความเร็วในการรับส่งข้อมูลที่เพิ่มขึ้น อนึ่ง การเติบโตของการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจต่อเนื่อง เช่น การพัฒนา content และ application ที่มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างของผู้บริโภค

ภาพที่ 10 อัตราค่าบริการเฉลี่ยของบริการอินเทอร์เน็ต (บาท/Kbps)



ที่มา : กลุ่มงานอัตราค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

การเปรียบเทียบราคาตลาด (NOMINAL PRICE) และราคาที่แท้จริง (REAL PRICE) ของบริการโทรคมนาคมประเภทต่างๆในไตรมาส 2 ของปี 2551-2556

หัวข้อนี้จะนำเสนอการเปรียบเทียบค่าตลาด (Nominal Value) และค่าที่แท้จริง (Real Value) ได้แก่ ราคาและรายได้ของบริการโทรคมนาคมประเภทต่างๆ การเปรียบเทียบค่าตลาด (Nominal Price) กับค่าที่แท้จริง (Real price) เปรียบเทียบโดยใช้ปี 2554 เป็นปีฐาน¹¹ ทั้งนี้ ราคาตลาดมีความแตกต่างจากราคาที่แท้จริง กล่าวคือ ราคาตลาดเป็นราคาที่รวมผลของอัตราเงินเฟ้อไว้ด้วย ส่วนราคาที่แท้จริงเป็นราคาที่ขจัดผลของเงินเฟ้อออกไป ซึ่งทำให้ทราบถึงราคาที่แท้จริงที่ผู้บริโภคจ่าย ราคาที่แท้จริงคำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI) จากดัชนีราคาผู้บริโภค 2 แบบ คือ ดัชนีค่าบริการการสื่อสารและดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป จากการคำนวณพบว่า ราคาตลาดและราคาที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีค่าบริการการสื่อสารมีค่าใกล้เคียงกันมาก เนื่องจากดัชนีค่าบริการการสื่อสารเปลี่ยนแปลงน้อยมากจากราคาปีฐาน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบราคาตลาดกับราคาที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป¹² จะเห็นความแตกต่างระหว่างราคาตลาดเมื่อเทียบกับราคาที่แท้จริง เนื่องจากราคาสินค้าชนิดอื่นๆ อาทิ อาหารสด และพลังงานมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าบริการการสื่อสารนั่นเอง ดังนั้น เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนของค่าที่แท้จริง เนื้อหาต่อจากนี้จะนำเสนอการเปรียบเทียบราคาตลาดกับราคาที่แท้จริงซึ่งคำนวณได้จากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปและดัชนีค่าบริการการสื่อสาร

ภาพที่ 11 อัตราค่าบริการเฉลี่ยที่แท้จริงและอัตราค่าบริการเฉลี่ยตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียง



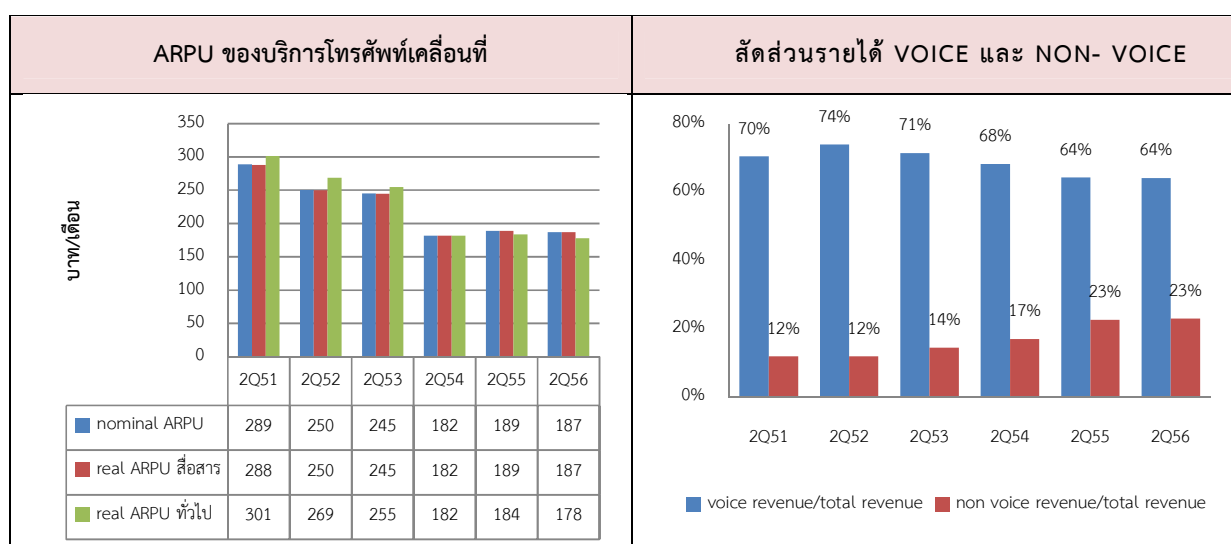
ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

¹¹ เนื่องจากกำหนดให้ปี 2554 เป็นปีฐาน ทำให้ราคาตลาดของปี 2554 และราคาที่แท้จริงของปี 2554 มีค่าเท่ากัน

¹² ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป คือ ดัชนีที่รวมรายการสินค้าและบริการเข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด

ภาพที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal Price) กับราคาที่แท้จริง (Real price) ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงในไตรมาสที่ 2 ระหว่างปี 2551 ถึง 2556 โดยใช้ปี 2554 เป็นปีฐาน จากภาพจะเห็นว่า ราคาตลาดและราคาที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีค่าบริการการสื่อสารมีค่าใกล้เคียงกันมาก เนื่องจากดัชนีค่าบริการการสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากจากค่าดัชนีของปี 2554 เมื่อเปรียบเทียบราคาตลาดกับราคาที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีผู้บริโภคทั่วไปพบว่า ในไตรมาส 2 ของปี 2556 ราคาตลาดสูงกว่าราคาที่แท้จริงเล็กน้อยอยู่ที่ 0.62 และ 0.59 บาท ต่อนาทีตามลำดับ โดยราคาที่แท้จริงลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 คิดเป็น 6 % ในภาพรวม อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียง (Voice) ต่อนาทีมีอัตราค่อนข้างคงที่ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่แท้จริงและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายตามมูลค่าตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสัดส่วนรายได้ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงและไม่ใช้เสียง

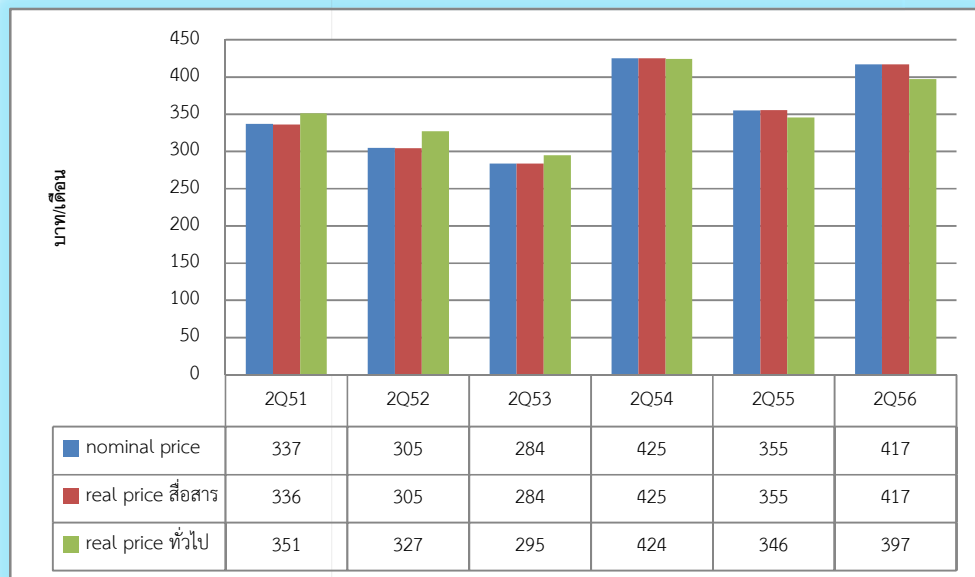


ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากภาพที่ 12 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมาย (ARPU) ของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยเฉลี่ยในไตรมาสที่ 2 ของปี 2551 ถึง 2556 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบรายได้ตามมูลค่าตลาด (Nominal ARPU) กับรายได้ที่แท้จริง (Real ARPU) โดยใช้ปี 2554 เป็นปีฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายได้ตามมูลค่าตลาดกับรายได้ที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากราคาดัชนีผู้บริโภคทั่วไปพบว่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผู้ประกอบการต่างแข่งขันนำเสนอรายการส่งเสริมการขายที่ดึงดูดใจผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอขายบริการที่ไม่ใช่เสียง ทั้งนี้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายตามมูลค่าตลาดและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่ปรับเงินเพื่อออกแล้วของไตรมาส 2 ปี 2556 เท่ากับ 187 บาทต่อเดือนและ 178 บาทต่อเดือนตามลำดับ โดยรายได้ที่แท้จริงลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 คิดเป็น 3% เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ prepaid จากภาพ สัดส่วนรายได้ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 2553 ในขณะที่สัดส่วนรายได้ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทไม่ใช้เสียงมีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงไกลถึงจุดอัมตัว และผู้ประกอบการต้องแสวงหารายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลมากขึ้น

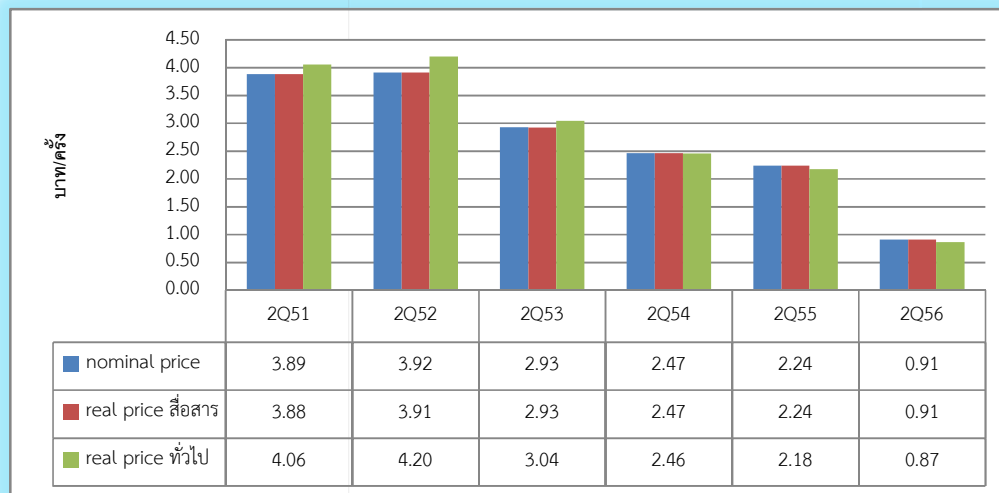
ภาพที่ 13 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายที่แท้จริงและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อเลขหมายตามมูลค่าตลาดของบริการโทรศัพท์ประจำที่



ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบ ARPU ตามมูลค่าตลาด (Nominal ARPU) กับ ARPU ที่แท้จริง (Real ARPU) สำหรับบริการโทรศัพท์ประจำที่ ในไตรมาสที่ 2 ระหว่างปี 2551 ถึง 2556 ซึ่งเปรียบเทียบโดยใช้ปี 2554 เป็นปีฐาน เมื่อเปรียบเทียบ ARPU ตามมูลค่าตลาดกับ ARPU ที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากราคาคัดชนีผู้บริโภคทั่วไปพบว่า ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2551-2556 ARPU ของบริการโทรศัพท์ประจำที่ไม่มีแนวโน้มเพิ่มหรือลดอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2553 ARPU ที่แท้จริงต่ำที่สุดเท่ากับ 284 บาทต่อเดือน ขณะที่ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2554 ARPU ที่แท้จริงมีค่าสูงที่สุดอยู่ที่ 425 บาทต่อเดือน สำหรับช่วงเวลาล่าสุด ARPU ที่แท้จริงของไตรมาส 2 ปี 2556 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 คิดเป็น 14% การขึ้นลงของ ARPU บริการโทรศัพท์ประจำที่อาจมีผลมาจากมีการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายแบบแพ็คเกจ ซึ่งเป็นการขายบริการโทรศัพท์พื้นฐานควบคู่กับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง รวมถึงสิทธิพิเศษอื่นๆ เช่น การโทรไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราพิเศษ เป็นต้น เพื่อดึงดูดใจผู้บริโภค อนึ่ง ARPU สะท้อนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่ผู้บริโภคต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้บริการ ประกอบการ จึงกล่าวได้ว่า สำหรับไตรมาส 2 ของปี 2556 ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่มีค่าใช้จ่ายที่แท้จริงเท่ากับ 397 บาทต่อเดือนต่อเลขหมาย

ภาพที่ 14 อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูล

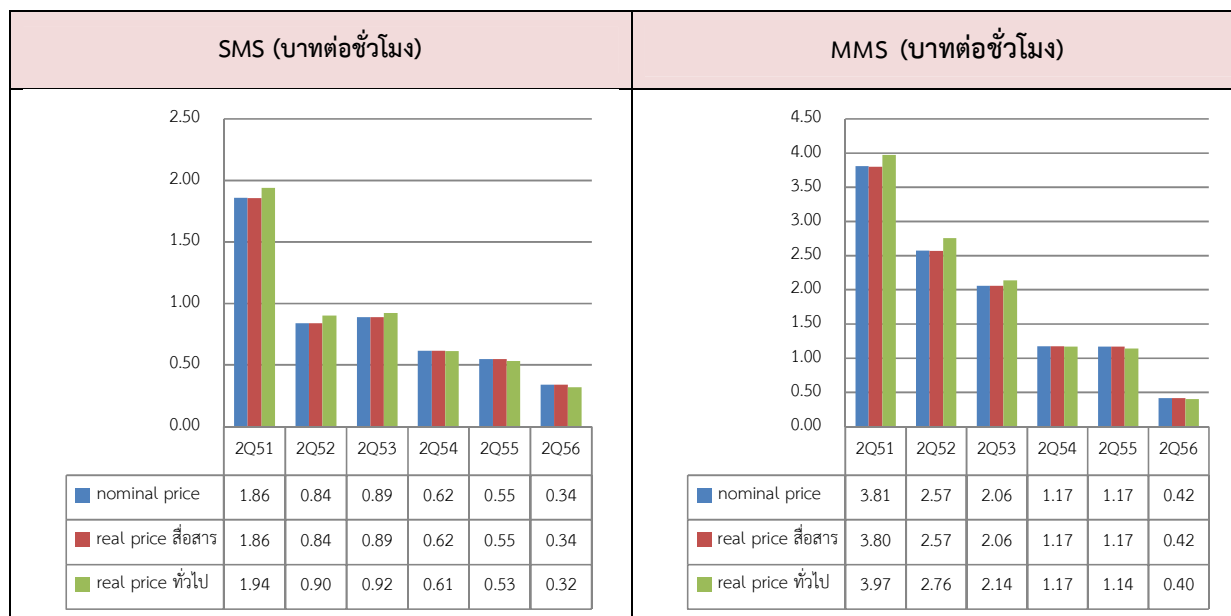


ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ปัจจุบัน ความต้องการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมสำหรับความถี่ย่าน 2.1 GHz อีกทั้งโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เชื่อมต่อผ่านโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังครอบคลุมพื้นที่จำกัด

ภาพที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal price) กับราคาที่แท้จริง (Real price) ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลในไตรมาส 2 ระหว่างปี 2551 ถึง 2556 บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลประกอบด้วยบริการ EDGE GPRS และ 3G ในภาพรวม ราคาค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา หากเปรียบเทียบอัตราค่าบริการที่แท้จริงของไตรมาส 2 ปี 2556 ซึ่งคำนวณจากดัชนีราคาทั่วไปกับไตรมาสเดียวกันของปี 2551 พบว่าค่าบริการลดลง 79% ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ให้บริการต่างแข่งขันกันนำเสนอรายการส่งเสริมการขายบริการประเภทข้อมูลที่มีความหลากหลาย ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาส 2 ของปี 2556 ตอบรับการให้บริการผู้รับใบอนุญาต 3G ใหม่ อันทำให้มีการแข่งขันในส่วนของการบริการข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลที่แท้จริงในไตรมาส 2 ปี 2556 ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าถึง 60% อนึ่ง บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูลคาดการณ์ว่าจะมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอีกอย่างต่อเนื่องและเป็นแหล่งรายได้หลักสำหรับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

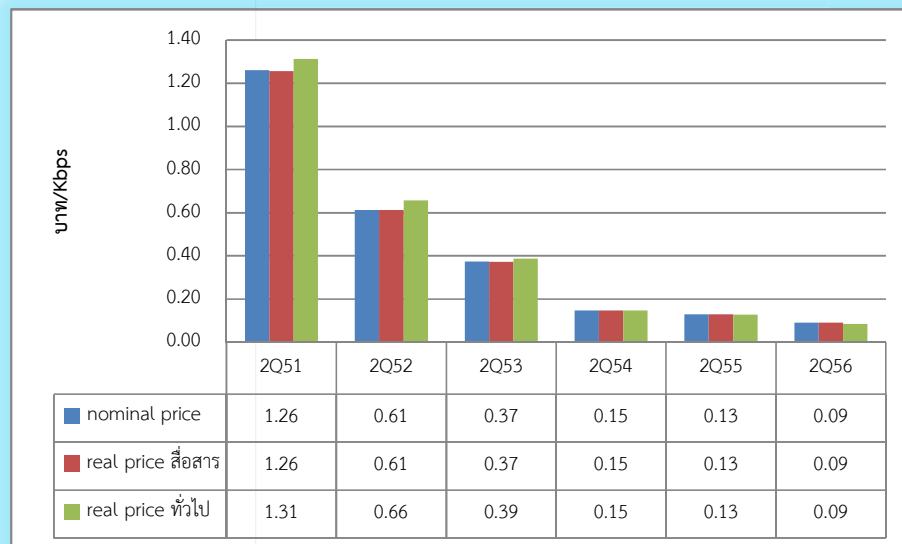
ภาพที่ 15 อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการส่งข้อความ (SMS) และบริการส่งข้อความภาพและเสียง (MMS)



ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal Price) กับราคาที่แท้จริง (Real price) ของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทข้อมูล (SMS และ MMS) ในไตรมาส 2 ระหว่างปี 2551 ถึง 2556 บริการส่งข้อความ (SMS) และบริการส่งภาพและข้อความเสียง (MMS) จัดเป็นบริการประเภทเสริมประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ จากภาพอัตราค่าบริการของทั้งสองบริการมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบริการ MMS มีอัตราค่าบริการสูงกว่าบริการ SMS เล็กน้อย โดยอัตราค่าบริการที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีผู้บริโภคทั่วไป สำหรับบริการ SMS ในไตรมาส 2 ของปี 2556 เท่ากับ 0.32 บาทต่อข้อความ ซึ่งลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 และปี 2551 คิดเป็น 39% และ 83% ตามลำดับ ส่วนค่าบริการที่แท้จริงของบริการ MMS ในไตรมาสที่ 2 ปี 2556 อยู่ที่ 0.42 บาทต่อข้อความ ซึ่งลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 และปี 2551 คิดเป็น 64% และ 89% ตามลำดับ การที่อัตราค่าบริการของทั้งสองบริการลดลงอาจเป็นเพราะ ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ลดราคาบริการทั้งสองชนิดลงเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคใช้บริการ SMS และ MMS มากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริโภคหันมาส่งข้อความตัวอักษร รวมทั้งข้อความภาพและเสียงผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต อาทิ WhatsApp, LINE, FACEBOOK ฯลฯ ทั้งนี้การใช้แอปพลิเคชันเหล่านี้ส่วนใหญ่ ผู้บริโภคเสียค่าใช้จ่ายในการรับส่งข้อมูลในอัตราที่ต่ำกว่ามาก

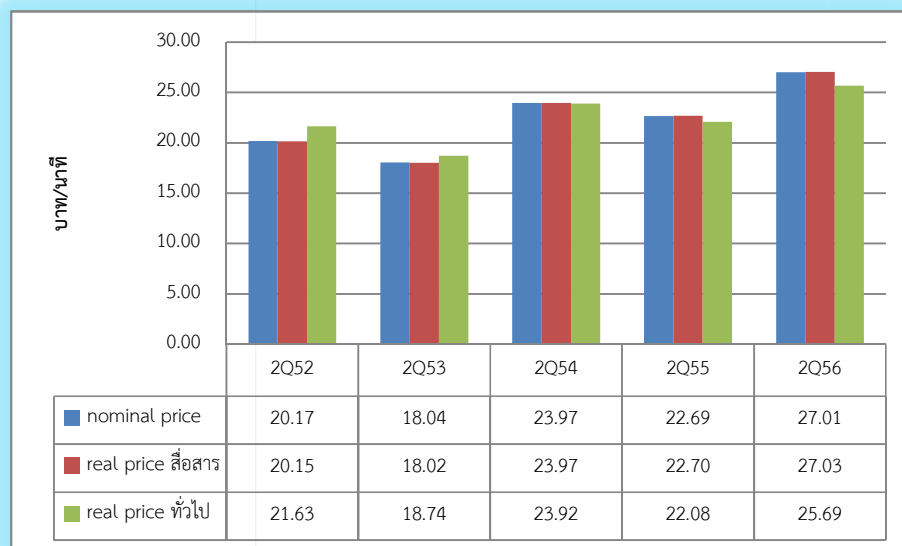
ภาพที่ 16 อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยการเชื่อมต่อแบบ Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL)



ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal Price) กับราคาที่แท้จริง (Real price) ของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยการเชื่อมต่อแบบ Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL) ในไตรมาส 2 ระหว่างปี 2551 ถึง 2556 โดยเป็นการคำนวณค่าบริการเฉลี่ยต่อความเร็วในการดาวน์โหลด 1 Kbps จากภาพ จะเห็นว่า ทั้งราคาตลาดและราคาที่แท้จริงมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยไตรมาส 2 ของปี 2556 ราคาที่แท้จริงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่คำนวณได้จากดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปมีค่าเท่ากับ 0.09 บาท/Kbps ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 และปี 2551 คิดเป็น 31% และ 93% ตามลำดับ ในปัจจุบัน ผู้ให้บริการส่วนใหญ่ต่างแข่งขันกันนำเสนอรายการส่งเสริมการขายทั้งด้านความเร็วและราคาที่หลากหลายเพื่อดึงดูดใจผู้บริโภค ซึ่งรายการส่งเสริมการขายปัจจุบันเสนอความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลขั้นต่ำอยู่ที่ 6 Mbps โดยมีค่าบริการรายเดือนประมาณ 500-600 บาท ทั้งนี้ คุณภาพบริการเป็นหัวใจสำคัญในการดึงดูดลูกค้าใหม่และรักษาสถานลูกค้าเดิม นอกจากนี้ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเริ่มขยายการให้บริการในรูปแบบ Convergence และมุ่งเน้นการนำเสนอบริการที่ครบวงจรมากขึ้น โดยนำเสนอบริการ Content Multimedia และบริการ Broadcasting เพิ่มเติมหรือควบคู่กันไป

ภาพที่ 17 อัตราค่าบริการที่แท้จริงและอัตราค่าบริการตามราคาตลาดของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ



ที่มา : กลุ่มงานค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบราคาตลาด (Nominal Price) กับราคาที่แท้จริง (Real price) ของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในไตรมาส 2 ระหว่างปี 2552 ถึง 2556 ราคาที่แท้จริงของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเป็นราคาเฉลี่ยซึ่งคำนวณจากการนำราคาโทรศัพท์ระหว่างประเทศของประเทศของ 9 ภูมิภาคมาหาค่าเฉลี่ยได้แก่ อาเซียน เอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป อเมริกาเหนือ แอฟริกา อเมริกาใต้ ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย เมื่อเปรียบเทียบอัตราค่าบริการปัจจุบันและอัตราค่าบริการที่แท้จริงซึ่งคำนวณจากดัชนีราคาผู้บริโภค ค่าบริการที่แท้จริงเฉลี่ยของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในไตรมาส 2 ของปี 2556 อยู่ที่ 25.69 บาทต่อนาที ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2555 และปี 2552 คิดเป็น 16% และ 19% ตามลำดับ ค่าบริการเฉลี่ยที่แท้จริงต่ำที่สุดในไตรมาส 2 ของปี 2553 อยู่ที่ 21.63 บาทต่อนาที

โดยสรุป จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าราคาตลาดของสินค้าชนิดอื่นๆ จะมีการปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อที่ได้จากดัชนีราคาผู้บริโภค ในขณะที่ราคาตลาดของบริการโทรคมนาคมประเภทต่างๆ มีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อปรับราคาตลาดให้เป็นราคาที่แท้จริงโดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป พบว่าราคาที่แท้จริงมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน และแสดงให้เห็นว่าราคาค่าบริการในหมวดค่าบริการการสื่อสารเป็นราคาที่มีเสถียรภาพและไม่ได้ปรับตัวตามอัตราเงินเฟ้อเหมือนสินค้าชนิดอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะบริการโทรคมนาคมมีลักษณะพิเศษซึ่งแตกต่างจากสินค้าหรือบริการชนิดอื่นๆ คือ มีการประหยัดจากขนาด กล่าวคือยิ่งให้บริการในปริมาณมาก ต้นทุนเฉลี่ยจะยิ่งลดลง การที่ต้นทุนของบริการโทรคมนาคมลดลงเรื่อยๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถคิดอัตราค่าบริการในราคาที่ต่ำลงได้นอกจากนี้ ราคาตลาดและราคาที่แท้จริงของบริการโทรคมนาคมที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจสะท้อนให้เห็นถึงระดับการ

แข่งขันที่เพิ่มขึ้นในแต่ละบริการ อันจะส่งผลให้ผู้บริโภคมีความสามารถในการเข้าถึงบริการโทรคมนาคมได้เพิ่มสูงขึ้นหรือมีกำลังซื้อที่เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

การนำไปใช้ประโยชน์

ในปัจจุบัน บริการโทรคมนาคมถือเป็นสินค้าหรือบริการประเภทหนึ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนส่วนมาก อนึ่ง ระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการโดยทั่วไปมักมีการปรับตัวตามสภาพเงินเฟ้อ จึงเป็นที่คาดการณ์ได้ว่าระดับอัตราค่าบริการโทรคมนาคมต่างๆ จะได้รับผลกระทบในทางเดียวกัน

อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2551-2556 ที่ได้ทำการศึกษาในบทความนี้ แม้อัตราเงินเฟ้อตามดัชนีราคาผู้บริโภคในหมวดทั่วไปจะมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าบริการโทรคมนาคมกลับไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับบางบริการ เช่น บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทเสียงและประเภทข้อมูล (EDGE GPRS และ 3G) กลับมีแนวโน้มค่าบริการต่อหน่วยลดลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงการแข่งขันและประสิทธิภาพในการให้บริการที่สูงขึ้น และอาจเป็นเครื่องบ่งชี้หนึ่งถึงระดับความจำเป็นในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการสำหรับบริการดังกล่าว กล่าวคือตลาดที่มีการแข่งขันสูงย่อมมีความจำเป็นในการเข้าไปกำกับดูแลอัตราค่าบริการน้อย หรือกำกับแบบไม่เข้มข้น (light-handed)

เมื่อกล่าวถึงการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคมในระดับที่ผู้ให้บริการเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการทั่วไป (ระดับค้าปลีกหรือ retail) วิธีการหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมและมีความสัมพันธ์กับเรื่องระดับเงินเฟ้อโดยตรงคือวิธี Price Cap ซึ่งมีหลักการว่า อัตราค่าบริการโทรคมนาคมควรมีการเปลี่ยนแปลงเท่ากับระดับเงินเฟ้อลบค่าความมีประสิทธิภาพหรือปัจจัยผลิตภาพ โดยแสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

$\text{Price Cap} = \text{CPI} - X \quad \text{หรือ} \quad \text{PCI} = 100 \times \{1 + [(\text{CPI} - X)/100]\}$
--

โดย PCI = Price Cap Index

 CPI = Consumer Price Index หรือดัชนีราคาผู้บริโภค (เงินเฟ้อ) (อาจใช้ RPI หรือดัชนีราคาผู้ผลิตแทนได้)

 X = X-factor หรือปัจจัยผลิตภาพ, ค่าความมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่านอกเหนือจากระดับเงินเฟ้อแล้ว ปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการด้วยวิธี Price Cap คือค่า X ซึ่งเป็นตัวแทนของระดับความมีประสิทธิภาพในการให้บริการโทรคมนาคมนั้นๆ เช่น ประสิทธิภาพที่เกิดจากเทคโนโลยี (เทคโนโลยีใหม่ทำให้อัตราต้นทุนการให้บริการลดลง) หรือความต้องการใช้งาน (กราฟฟิคบนโครงข่ายมากขึ้นทำให้เรียกเก็บค่าบริการได้มากขึ้น) โดยค่า X อาจกำหนดได้จากการศึกษาต้นทุน การศึกษาระดับผลิตภาพ (productivity study) หรือการเทียบเคียง (benchmarking)

ตัวอย่างการกำกับดูแลอัตราค่าบริการด้วยวิธี Price Cap

- ผู้ประกอบการให้บริการ 3 ประเภท: line rental, local calls และ international calls

- ตะกร้าบริการ (service basket) คิดตามปริมาณการใช้งานเฉลี่ยต่อบุคคลต่อเดือน เป็นดังนี้
 - line rental เดือนละครั้ง 200 บาท คิดเป็น 40%
 - Local calls โทรครั้งละ 3 บาท เดือนละ 50 ครั้ง = 150 บาท คิดเป็น 30%
 - International calls นาทีละ 15 บาท เดือนละ 10 นาที = 150 บาท คิดเป็น 30%
- หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดค่า PCI = 105
- ผู้ประกอบการประสงค์จะปรับค่าบริการ ดังนี้
 - line rental => จะปรับขึ้นราคา 7%
 - Local calls => จะปรับขึ้นราคา 5%
 - International calls => ไม่ขึ้นราคา
- คำนวณดัชนีราคาใหม่ตามที่ผู้ประกอบการต้องการ
 - Line rental $107 \times .40 = 42.8$
 - Local call $105 \times .30 = 31.5$
 - International calls $100 \times .30 = 30$
 รวมกันเป็น API (Actual Price Index) = 104.3 ซึ่งไม่เกิน CPI ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด
- ดังนั้น ผู้ประกอบการปรับราคาได้ตามต้องการ

ทั้งนี้ CPI อาจมีค่าต่ำกว่า 100 ก็ได้ ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบการจะต้องปรับลดอัตราค่าบริการให้ API มีค่าไม่เกินกว่า CPI อนึ่ง การกำกับดูแลอัตราค่าบริการด้วยวิธี Price Cap มีจุดเด่นในการชักจูงให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการให้สูงกว่าค่า X ใน CPI ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด เพื่อจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการกำหนดอัตราค่าบริการที่สูงกว่าต้นทุนแต่ยังคงสอดคล้องกับ CPI ซึ่งเหตุผลนี้ทำให้วิธี Price Cap ได้เปรียบวิธีกำกับดูแลอื่นๆ เช่น ROR ซึ่งคำนวณต้นทุนทั้งหมดโดยกำหนดอัตราผลตอบแทนการลงทุนที่เหมาะสม ทำให้ผู้ประกอบการไม่มีแรงจูงใจในการลดต้นทุนหรือเพิ่มประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

การคำนวณหาอัตราค่าบริการ (Real Price) และรายได้ที่แท้จริง (Real Revenue)

อัตราค่าบริการที่แท้จริงและรายได้ที่แท้จริง
ราคาที่แท้จริง (Real price) = [ราคาตลาด (Nominal price) / ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)] X 100
รายได้ที่แท้จริง (Real revenue) = [รายได้ปัจจุบัน (Nominal revenue) / ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)] X 100

ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI)

ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)	2Q2551	2Q2552	2Q2553	2Q2554	2Q2555	2Q2556
หมวดค่าบริการการสื่อสาร	100.23	100.10	100.08	99.99	99.96	99.92
หมวดทั่วไป	95.93	93.27	96.27	100.22	102.74	105.12

หมายเหตุ: ปีฐาน คือ ปี 2554

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

อัตราค่าบริการประเภทเสียงและข้อมูลโทรศัพท์เคลื่อนที่

		1Q2555	2Q2555	3Q2555	4Q2555	1Q2556	2Q2556	YoY	QoQ
revenues-voice (ล้านบาท)	AIS	18,702	18,518	18,509	19,013	18,702	18,202	0.00%	-1.64%
	DTAC	11,065	10,776	10,625	11,192	11,065	10,956	0.00%	-1.13%
	TRUE MOVE	4,994	4,921	4,823	4,840	4,729	4,565	-5.31%	-2.29%
RPM (บาท/นาที)	AIS	0.51	0.52	0.51	0.47	0.48	0.47	-9.05%	-2.48%
	DTAC	0.56	0.56	0.53	0.52	0.55	0.50	-9.78%	-9.39%
	TRUE MOVE	0.89	0.89	0.85	0.81	0.81	0.75	-15.85%	-7.99%
	Blended	0.66	0.65	0.63	0.60	0.62	0.57	-12.34%	-6.96%
ARPU (บาท/เดือน/ หมายเลข)	Pre-Paid	163	160	159	160	169	149	-6.47%	-12.22%
	Post-Paid	572	583	584	580	621	629	7.98%	1.32%
	Blended	209	207	205	210	225	207	-0.17%	-8.74%
MOU (นาที/เดือน/ หมายเลข)	Pre-Paid	295	218	220	227	223	222	1.42%	-0.36%
	Post-Paid	386	365	359	339	350	360	-1.36%	2.87%
	Blended	239	309	235	240	239	239	-29.46%	-0.17%
SMS (บาท/ข้อความ)	AIS	0.58	0.58	0.68	0.71	0.70	0.42	-28.51%	-40.21%
	DTAC	0.55	0.60	0.55	0.56	0.67	0.19	-73.89%	-85.26%
	TRUE MOVE	0.43	0.41	0.43	0.44	0.49	0.43	3.68%	-14.33%
	Blended	0.54	0.55	0.58	0.61	0.65	0.34	-37.68%	-49.81%
MMS (บาท/ข้อความ)	AIS	1.57	1.42	1.09	1.54	1.36	0.56	-54.54%	-52.04%
	DTAC	1.21	1.36	1.58	1.25	1.41	0.12	-102.11%	-102.82%
	TRUE MOVE	0.44	0.46	0.58	1.05	0.61	0.58	28.00%	-2.60%
	Blended	1.19	1.17	1.12	1.34	1.21	0.42	-63.01%	-59.01%
EDGE/GPRS/3G (บาท/ชั่วโมง)	AIS	2.51	2.17	1.81	2.25	2.36	0.66	-60.24%	-75.53%
	DTAC	2.52	2.26	2.37	2.10	2.48	1.31	-37.45%	-55.57%
	TRUE MOVE	2.51	2.35	2.42	2.37	2.26	0.85	-59.83%	-59.48%
	Blended	2.51	2.24	2.13	2.23	2.37	0.91	-52.68%	-65.43%